DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 27 januari 2000 *

I mål C-164/98 P,

DIR International Film Srl, Rom (Italien),

Nostradamus Enterprises Ltd, London (Förenade kungariket),

Union PN Srl, Rom,

United International Pictures BV, Amsterdam (Nederländerna),

United International Pictures AB, Stockholm (Sverige),

United International Pictures ApS, Köpenhamn (Danmark),

United International Pictures A/S, Oslo (Norge),

United International Pictures EPE, Aten (Grekland),

United International Pictures OY, Helsingfors (Finland),

och

United International Pictures y Cía SRC, Madrid (Spanien),

företrädda av advokaterna A. Vandencasteele och O. Speltdoorn, Bryssel, delgivningsadress: advokatbyrån E. Arendt, 8—10, rue Mathias Hardt, Luxemburg,

klagande,

* Rättegångsspråk: engelska.

angående överklagande av dom meddelad den 19 februari 1998 av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (första avdelningen) i de förenade målen T-369/94 och T-85/95, DIR International Film m.fl. mot kommissionen (REG 1998, s. II-357), i vilket det förs talan om upphävande av denna dom,

i vilket den andra parten är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av K. Banks, rättstjänsten, i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av ordföranden på andra avdelningen R. Schintgen, tillförordnad ordförande på sjätte avdelningen, samt domarna G. Hirsch (referent) och H. Ragnemalm,

generaladvokat: S. Alber,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid sammanträdet den 6 maj 1999,

och efter att den 1 juli 1999 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 DIR International Film Srl, Nostradamus Enterprises Ltd, Union PN Srl, United International Pictures BV, United International Pictures AB, United International Pictures APS, United International Pictures A/S, United International Pictures EPE, United International Pictures OY och United International Pictures y Cía SRC har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 27 april 1998, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för domstolen överklagat förstainstansrättens dom av den 19 februari 1998 i de förenade målen T-369/94 och T-85/95, DIR International Film m.fl. mot kommissionen (REG 1998, s. II-357, nedan kallad den överklagade domen), genom vilken förstainstansrätten bland annat ogillat deras talan om ogiltigförklaring av European Film Distribution Office — Europäisches Filmbüro eV:s (nedan kallad EFDO) beslut, vilket meddelades klagandena genom en skrivelse av den 10 januari 1995 och genom vilket deras ansökningar om finansiering avslagits (nedan kallat det omtvistade beslutet).

Tillämpliga bestämmelser, bakgrund och förfarande

2 De tillämpliga bestämmelserna och bakgrunden till tvisten redovisas på följande sätt i den överklagade domen:

"1 Den 21 december 1990 antog rådet beslut 90/685/EEG om genomförandet av en handlingsplan för att främja utvecklingen av den europeiska audiovisuella industrin (Media) (1991—1995) (EGT L 380, s. 37, svensk specialutgåva, område 13, volym 20, s. 56, nedan kallat beslut 90/685). Media är en akronym för 'mesures pour encourager le développement de l'industrie audiovisuelle' (åtgärder för att främja utvecklingen av den audiovisuella industrin). I beslutet konstaterar rådet till att börja med att det anser att det är ytterst viktigt att öka ansträngningarna för att utveckla Europas audiovisuella kapacitet (första övervägandet). Det preciserar därefter att det har tagit del av kommissionens meddelande och två förslag till beslut om ett handlingsprogram för att främja utvecklingen av den europeiska audiovisuella industrin 'Media' 1991—1995 (KOM(90) 132 slutlig av den 4 maj 1990, inte publicerat i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, nedan kallat meddelandet om den audiovisuella politiken) (åttonde övervägandet). För övrigt framhåller rådet att den europeiska audiovisuella industrin bör agera för att avskaffa uppsplittring av marknaderna och anpassa sina produktions- och distributionsstrukturer, som är för begränsade och olönsamma, (fjortonde övervägandet) och att i detta sammanhang små och medelstora företag bör ges särskild uppmärksamhet (femtonde övervägandet).

2 I artikel 2 i beslut 90/685 anges att Media-programmet skall ha följande mål:

— Att bidra till skapandet av en gynnsam miljö i vilken gemenskapens företag kan agera som en drivande kraft tillsammans med företagen från andra europeiska länder.

— Att stimulera och öka de europeiska audiovisuella produkternas konkurrenskraft, med särskild hänsyn till den roll som små och medelstora företag spelar och deras krav, de legitima intressena hos alla de yrkesverksamma som deltar i det ursprungliga skapandet av sådana produkter och situationen för länder i Europa med begränsad audiovisuell produktionskapacitet eller med begränsad geografisk utsträckning och begränsat språkområde.

— Att öka utbytet över de europeiska gränserna av filmer och audiovisuella program och dra största möjliga nytta av de olika distributionssätt som antingen redan existerar eller som skall införas i Europa, i syfte att säkra en ökad avkastning på investeringar, en ökad spridning och större offentlig genomslagskraft.

— Att öka europeiska produktions- och distributionsföretags andel av världsmarknaden.

— Att gynna tillträde till och användning av ny kommunikationsteknik, särskilt europeisk sådan, i samband med produktion och distribution av audiovisuellt material.

— Att uppmuntra en generell strategi för den audiovisuella industrin som beaktar det inbördes beroendet mellan dess olika sektorer.

— Att säkerställa att åtgärder på europeisk nivå kompletterar åtgärderna på nationell nivå.

— Att bidra, särskilt genom att förbättra den ekonomiska och kommersiella kompetensen hos de yrkesverksamma i den audiovisuella industrin i gemenskapen, i samarbete med existerande institutioner i medlemsstaterna, till skapandet av villkor som möjliggör för företag i den sektorn att fullt ut dra fördel av den inre marknaden.

3 Dessutom konstaterade kommissionen i sitt meddelande om den audiovisuella politiken (s. 9) att European Film Distribution Office — Europäisches Filmbüro eV (nedan kallad EFDO), en sammanslutning som är registrerad i Hamburg (Tyskland), 'bidrar till att skapa nätverk för samdistribution genom att främja samarbetet mellan bolag som tidigare har verkat isolerat inom det nationella territoriet'.

4 I artikel 7.1 i beslut 90/685 anges att kommissionen är ansvarig för genomförandet av Media-programmet. Enligt punkt 1.1 i bilaga I till

beslut 90/685 är en av mekanismerna för genomförandet av Media-programmet en kraftig utbyggnad av de åtgärder som EFDO vidtar för att främja distribution över gränserna av europeiska filmer till biografer.

5 Mot denna bakgrund har kommissionen slutit avtal med EFDO om de finansiella aspekterna av genomförandet av Media-programmet. En kopia av avtalet för år 1994, som är av intresse i detta fall, har ingivits i målet (nedan kallat 1994 års avtal).

6 I artikel 3.2 i detta avtal hänvisas det till de samarbetsvillkor som anges i bilaga 3 till avtalet. Dessa samarbetsvillkor har även ingivits i målet av kommissionen. Enligt villkoren skall bland annat varje fråga som rör genomförandet av Media-programmet godkännas i förväg av kommissionens företrädare och i synnerhet 'generellt [när det rör sig om] förhandlingar som kan få återverkningar för förbindelserna mellan kommissionen och politiska makthavare och/eller branschorganisationer' (första punkten g).

7 EFDO:s verksamhet regleras för övrigt av föreskrifter som den själv har antagit och som på ett obestämt sätt har godkänts av kommissionen. En version av föreskrifterna av den 15 februari 1994 har också ingivits i målet. Enligt dessa föreskrifter förvaltar EFDO en fond ur vilken filmdistributörer beviljas lån med 50 procent av de beräknade distributionskostnaderna. Lånen är räntefria och behöver bara återbetalas om intäkterna för filmen täcker de beräknade kostnaderna i det land för vilket lånet har beviljats. Avsikten med lånen är att minska den risk som distributionen av filmer är förenad med och att bidra till att säkerställa en spridning av filmer som utan en sådan finansiering skulle ha liten chans att visas på biografer. EFDO:s urvalskommitté beslutar om låneansökningarna.

...

12 Enligt punkt VI.3 i föreskrifterna kan slutligen en bidragsansökan avslås utan motivering om EFDO direkt eller indirekt får kännedom om omständigheter som tyder på att lånet inte kommer att återbetalas eller inte kommer att kunna återbetalas i vederbörlig ordning.

13 Den förste och den tredje sökanden, DIR International Film Srl och Union PN Srl, har producerat den italienska filmen 'Maniaci Sentimentali' och den andre sökanden, Nostradamus Enterprises Ltd, har producerat filmen 'Nostradamus', som är en engelsk-tysk samproduktion. Den fjärde sökanden, United International Pictures BV (nedan kallat UIP), ett gemensamt dotterbolag till bolagen Paramount Communications Inc. (ett amerikanskt bolag), MCA Inc. (ett japanskt bolag) och Metro-Goldwyn-Mayer Inc. (ett franskt bolag), i vilket dessa ägde lika stora andelar när talan väcktes, ägnar sig huvudsakligen åt att distribuera långfilmer i hela världen, med undantag för USA, Porto Rico och Kanada. Den femte, den sjätte, den sjunde, den åttonde, den nionde och den tionde sökanden, United International Pictures AB (Sverige), United International Pictures APS (Danmark), United International Pictures A/S (Norge), United International Pictures EPE (Grekland), United International Pictures OY (Finland) och United International Pictures y Cía SRC (Spanien), är dotterbolag till UIP och verkar som lokala distributörer i sina respektive länder (nedan kallade dotterbolag).

14 På begäran av producenterna till filmen 'Maniaci Sentimentali' skickade UIP genom sina respektive dotterbolag (och för Filmes Lusomundo SARL:s räkning, ett bolag som inte är knutet till UIP och som är verksamt i Portugal) den 28 juli 1994 ansökningar till EFDO om finansiering av denna films distribution i Norge, Finland, Sverige, Danmark, Grekland och Spanien.

15 Samtidigt ingav UIP, på begäran av producenten till filmen 'Nostradamus', en ansökan till EFDO om finansiering av denna films distribution i Norge, Finland, Sverige och Danmark genom sina respektive dotterbolag.

16 Av skriftväxlingen mellan EFDO och kommissionen, som har ingivits i målet på förstainstansrättens begäran, framgår det att kommissionen enligt en telefax av den 7 september 1994 motsatte sig att EFDO fattade ett beslut avseende de ansökningar om finansiering som ingivits av dotterbolagen till UIP innan den hade tagit ställning till UIP:s ansökan om förnyat undantag. I ett annat telefax av samma dag upprepade kommissionen sin uppmaning till EFDO 'att inte [den dagen] ta ställning till dessa ansökningar utan bordlägga dem i avvaktan på att kommissionen slutligt avgjorde det ärende avseende UIP som den redan handlade'.

17 Den 12 september 1994 mottog dotterbolagen till UIP per telefax skrivelser från EFDO, enligt vilka 'EFDO:s kommitté [hade] bordlagt beslutet om [deras] ansökan avseende filmerna 'Nostradamus' och 'Maniaci Sentimentali'... till dess att Europeiska kommissionen har fattat ett generellt beslut om [UIP:s] ställning i Europa' (nedan kallade de omtvistade skrivelserna). Detta generella beslut var enligt parterna det beslut som kommissionen skulle fatta i anledning av UIP:s ansökan om förnyelse av det undantag som med stöd av artikel 85.3 i EG-fördraget hade beviljats för avtalet mellan de tre moderbolagen om upprättandet av det gemensamma dotterbolaget och anslutande avtal om i huvudsak produktion och distribution av långfilmer. Det undantag som hade beviljats genom kommissionens beslut 89/467/EEG av den 12 juli 1989 i ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/30.566 — UIP) gällde till och med den 26 juli 1993 (EGT L 226, s. 25, nedan kallat beslut 89/467).

18 Efter mottagandet av de omtvistade skrivelserna kontaktade de fyra första sökandena företrädare för EFDO och kommissionen för att markera sitt missnöje och för att erhålla vissa upplysningar och handlingar så att deras ansökningar skulle kunna omprövas. Företrädarna för UIP kontaktade även den medlem av kommissionen som bland annat ansvarade för kulturella frågor, J. de Deus Pinheiro, för att be honom att ingripa så att ansökningarna skulle kunna prövas på nytt. Då de underrättades om att ärendet hade överlämnats till generaldirektoratet för konkurrens, skrev UIP:s styrelse även till den medlem av kommissionen som ansvarade för konkurrensfrågor, K. van Miert, och bad honom om upplysningar. Denne framhöll i sitt svar att det inte fanns något samband mellan förfarandet avseende UIP:s ansökan om

förnyelse av undantaget med stöd av artikel 85.3 i fördraget och förfarandet avseende EFDO:s beviljande av subventioner. Kommissionen förklarade vid det offentliga sammanträdet att detta uttalande av K. van Miert enbart betydde att UIP i alla fall inte skulle kunna åberopa ett beslut av EFDO om att bevilja ett lån till stöd för sin ansökan om förnyat undantag.

19 Då dessa kontakter inte ledde till önskat resultat väckte sökandena den 16 november 1994 talan i fråga om de omtvistade skrivelserna.

20 Den 5 december 1994 prövade EFDO:s kommitté, 'efter UIP:s protester', ansökningarna om finansiering och beslutade att avslå dem. UIP underrättades om detta beslut genom en skrivelse från EFDO av den 10 januari 1995 (nedan kallat det omtvistade beslutet).

21 Av skriftväxlingen mellan EFDO och kommissionen, som kommissionen har ingivit i målet på förstainstansrättens begäran, framgår det att kommissionen vid en opreciserad tidpunkt föreslog EFDO att avslå sökandenas ansökningar av det skälet att de inte uppfyllde urvalskriterierna därför att flera dotterbolag till ett och samma distributionsbolag inte var 'olika distributörer' i den mening som avses i EFDO:s föreskrifter.

22 Enligt det omtvistade beslutet, som har avfattats av EFDO, har ansökningarna avslagits därför att 'Europeiska unionens kommission ännu inte har beslutat om UIP:s framtida ställning i Europa. Eftersom EFDO:s låneavtal är baserade på att de filmer som mottar stöd visas på biografer under en femårsperiod, var det inte möjligt att fatta något annat beslut för att inte blanda sig i det rättsliga förfarande som UIP har inlett vid Europeiska

unionens kommission. Dessutom anser EFDO:s kommitté att UIP inte helt uppfyller de nedan angivna målen för Media-programmet: '... skapa nätverk för samdistribution genom att främja samarbetet mellan bolag som tidigare har verkat isolerat inom det nationella territoriet' (handlingsplan för att främja utvecklingen av den europeiska audiovisuella industrin 'Media' 1991—1995)'."

3 Klagandena väckte den 16 mars 1995 talan och yrkade att det omtvistade beslutet skulle upphävas.

4 De åberopade tre grunder till stöd för sin talan i förstainstansrätten. Den första grunden avsåg åsidosättande av de urvalskriterier som angavs i EFDO:s föreskrifter. Klagandena ansåg nämligen att deras ansökningar om finansiering helt uppfyllde de villkor som angavs i dessa föreskrifter och att EFDO inte hade en sådan befogenhet att företa skönsmässiga bedömningar att den kunde avslå ansökningarna. Genom den andra grunden hävdade klagandena att det omtvistade beslutet stred mot Media-programmets filosofi och mål och att beslut 90/685 därigenom hade åsidosatts. Det förhållandet att en distributör inte kan erhålla stöd från EFDO på grund av att kommissionen ännu inte beslutat om förnyelse av ett undantag med stöd av artikel 85.3 i EG-fördraget (nu artikel 81.3 EG) är nämligen av sådan art att distributionen av filmer i Europa blir mindre effektiv. Genom den tredje grunden åberopade klagandena att det omtvistade beslutet saknade motivering. De ansåg nämligen att varken EFDO:s önskan att inte blanda sig i det rättsliga förfarande som UIP inlett vid kommissionen inom ramen för artikel 85 i fördraget eller uppgiften att syftet med Media-programmet är att skapa nätverk för samdistribution genom att främja samarbetet mellan bolag som tidigare har verkat isolerat inom det nationella territoriet, kunde utgöra en vederhäftig, klar och relevant motivering i den mening som avses i artikel 190 i EG-fördraget (nu artikel 253 EG).

Den överklagade domen

5 I den överklagade domen fann förstainstansrätten inte någon anledning att döma i saken i mål T-369/94, ogillade talan i mål T-85/95 och fastställde att klagandena skulle ersätta alla rättegångskostnader.

6 Förstainstansrätten konstaterade till att börja med, i punkterna 52 och 53 i den överklagade domen, att de beslut som EFDO fattar om de ansökningar om finansiering som inges inom ramen för Media-programmet kan tillskrivas kommissionen, eftersom kommissionen enligt artikel 7.1 i beslut 90/685 är ansvarig för genomförandet av Media-programmet. Den ansåg vidare att det av domstolens dom av den 13 juni 1958 i mål 9/56, Meroni mot Höga myndigheten (REG 1958, s. 9, s. 47; svensk specialutgåva, volym 1, s. 21) följer att ingen delegering av befogenheter som ger en bedömningsfrihet som innebär en omfattande befogenhet att företa skönsmässiga bedömningar kan anses vara tillåten. Slutligen konstaterade förstainstansrätten att alla beslut som EFDO fattar skall godkännas i förväg av kommissionen.

7 Förstainstansrätten fann därefter, i punkt 91 i den överklagade domen, att kommissionen och EFDO inte överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning genom att anse att beviljandet av finansiella medel från gemenskapen till distribution av filmer måste främja skapandet, i Europa, av nätverk av distributörer som inte tidigare funnits. Förstainstansrätten fann därför, i punkt 94 i den överklagade domen, att dessa hade rätt att kräva att ansökningar om finansiering av distribution av filmer inom ramen för Media-programmet, för att uppfylla urvalskriterierna, skulle ha ingivits av minst tre distributörer som inte tidigare har haft något omfattande eller stadigvarande samarbete.

8 Förstainstansrätten fann dessutom i punkt 100 i den överklagade domen, vad beträffar distributionen av filmen "Nostradamus", att de villkor som uppställts i föreskrifterna var uppfyllda. Förstainstansrätten konstaterade emellertid i punkt 101 att även om kommissionen under förfarandet hade uppgivit att det förhållandet att UIP var inblandat i ett förfarande om förnyelse av ett undantag

med stöd av artikel 85.3 i fördraget inte var något som i sig föranledde EFDO att avslå ansökningarna, utan avslaget motiverades av en viss osäkerhet om huruvida dotterbolagen till UIP skulle kunna återbetala lånen om detta blev nödvändigt, vilket hängde samman med UIP:s ovissa ställning, så var det utan tvivel UIP:s och dess dotterbolags ovissa ställning som var den bakomliggande orsaken till att låneansökningarna avslogs, en ovisshet som härrörde från förekomsten av ett förfarande enligt artikel 85.3 i fördraget.

9 Förstainstansrätten fann slutligen i punkt 122 i den överklagade domen att motiveringen av det omtvistade beslutet måste anses vara tillräcklig.

Överklagandet

10 Klagandena har åberopat tre grunder till stöd för sitt överklagande.

11 För det första har de hävdat att förstainstansrättens rättstillämpning varit felaktig genom att den funnit att kommissionen förfogar över ett utrymme att företa skönsmässiga bedömningar när den avgör vilka ansökningar om finansiering av EFDO som uppfyller urvalskriterierna.

12 I andra hand har de hävdat att förstainstansrätten har åsidosatt artikel 173 i EG-fördraget (nu artikel 230 EG i ändrad lydelse) och artikel 190 i fördraget genom att ersätta den motivering som kommissionen lämnat till beslutet avseende finansieringen av filmen "Nostradamus" med en egen motivering.

13 I tredje hand har de hävdat att förstainstansrättens motivering, enligt vilken de strukturer som kan vara oförenliga med konkurrensreglerna och som inte kan stödja sig på ett beslut om undantag befinner sig i en rättsligt "oviss" och "mycket prekär" situation och därför inte kan erhålla finansiellt bidrag, i vart fall är oförenlig med rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpningen av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT 1962, 13, s. 204; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8).

14 Kommissionen har yrkat att domstolen skall ogilla överklagandet.

Den första grunden

15 Klagandena har inledningsvis anfört att enligt punkt 82 i den överklagade domen är "[d]et... ostridigt att EFDO:s föreskrifter har godkänts av kommissionen i samband med genomförandet av Media-programmet, som regleras av beslut 90/685. Med hänsyn till dessa föreskrifters plats i Media-programmet och till att kommissionen genom att åberopa dem för att motivera det omtvistade beslutet anser att de är bindande och utgör en rättskälla vid genomförandet av detta program, är de, precis som beslut 90/685, rättsregler som gemenskapsdomstolarna skall säkerställa efterlevnaden av".

16 Enligt klagandena räknas emellertid villkoren för att finansiering av EFDO skall beviljas upp på ett uttömmande sätt i dessa föreskrifter, i vilka även föreskrivs att ansökningar om finansiering som uppfyller urvalskriterierna endast får avslås om EFDO direkt eller indirekt får kännedom om särskilda omständigheter som tyder på att lånet inte kommer att återbetalas eller inte kommer att återbetalas i vederbörlig ordning.

17 Klagandena anser därför att förstainstansrätten inte haft fog för sin slutsats att kommissionen förfogat över ett utrymme för skönsmässig bedömning och därigenom haft möjlighet att, för det första, finna att det krävs att ansökningar inges av minst tre distributörer som inte tidigare har något omfattande och varaktigt samarbete för att en finansiering från EFDO skall kunna beviljas, eftersom detta villkor inte framgår av föreskrifterna, och, för det andra, avslå de ansökningar som uppfyller urvalskriterierna som kommit från strukturer som är oförenliga med konkurrensreglerna.

18 Kommissionen anser att den första grunden består av två delgrunder.

19 Vad gäller den första delgrunden, som avser deltagandet av tre distributörer som inte tidigare har något omfattande och stadigvarande samarbete, anser kommissionen att klagandena inte anfört något argument till stöd för sin kritik.

20 Avseende den andra delgrunden har kommissionen anfört att förstainstansrätten, när den funnit att kommissionen haft rätt att vägra att bevilja finansiering avseende ansökningar som kommer från strukturer som kan vara oförenliga med konkurrensreglerna, haft stöd av Media-programmets viktigaste målsättning, vilken är att uppmuntra utvecklingen av en stark audiovisuell industri.

21 Kommissionen har för övrigt erinrat om att domstolen redan har uttalat att kommissionen, när den tillämpar en gemenskapsrättslig bestämmelse, även måste se till att andra bestämmelser i fördraget tillämpas korrekt (domstolens dom av den 15 juni 1993 i mål C-225/91, Matra mot kommissionen, REG 1993,

s. I-3203, punkterna 41 och 42; svensk specialutgåva, volym 14). Visserligen skulle ett beslut att bevilja UIP:s dotterbolag finansiering inte ha utgjort något rättsligt hinder för ett senare beslut att avslå en ansökan från de tre moderbolagen om undantag med stöd av artikel 85.3 i fördraget avseende avtalet om det gemensamma dotterbolaget. Kommissionen måste emellertid principiellt ha möjlighet att se till att tillämpningen av olika gemenskapsrättsliga bestämmelser inte leder till inkonsekvenser.

22 Vad för det första gäller tillämpningen av villkoren för finansiering av EFDO, finner domstolen anledning att först och främst ange att den omständigheten att sådana villkor uppställts och godkänts av kommissionen inte i sig är tillräcklig för att utesluta att en befogenhet för kommissionen att företa skönsmässiga bedömningar föreligger.

23 Det är i sak viktigt, med hänsyn till lydelsen av nämnda villkor, att undersöka om förstainstansrätten haft fog för sin slutsats att kommissionen har befogenhet att företa skönsmässiga bedömningar och därigenom kan kräva att ansökningar om finansiering av EFDO inges av minst tre distributörer som inte tidigare har haft något omfattande och stadigvarande samarbete.

24 I detta avseende finns det anledning att först och främst ange att, enligt punkt III.1 a i de föreskrifter som gällde vid den relevanta tidpunkten, minst tre olika distributörer som företrädde åtminstone tre olika länder som tillhör Europeiska unionen eller länder med vilka samarbetsavtal hade slutits skulle samtycka till att visa en film på biografer och inge sina ansökningar före samma slutdatum.

25 Det kan därefter konstateras att föreskrifterna inte innehåller någon definition av begreppet "olika distributörer".

26 Det framgår emellertid av fast rättspraxis att fastställandet av betydelsen och räckvidden av ett begrepp som inte definierats i gemenskapsrätten måste ske med beaktande av det allmänna sammanhang det används i och i enlighet med dess normala betydelse i vanligt språkbruk (se bland annat domstolens dom av den 27 januari 1988 i mål 349/85, Danmark mot kommissionen, REG 1988, s. 169), punkt 9.

---

27 Förstainstansrätten har således med rätta funnit att kommissionen haft rätt att tolka och tillämpa kravet på tre olika distributörer på grundval av Mediaprogrammets syften, såsom de anges i kommissionens meddelande om den audiovisuella politiken och i beslut 90/685, vilka omnämnts i punkterna 86—93 i den överklagade domen, och att kommissionen därmed kan kräva att ansökningar om finansiering av filmdistribution, för att de skall uppfylla urvalskriterierna, skall inges av minst tre distributörer som inte tidigare har något omfattande och varaktigt samarbete.

28 Vad för det andra gäller befogenheten att avslå ansökningar om finansiering från strukturer som kan vara oförenliga med konkurrensreglerna, kan det, i motsats till vad klagandena hävdat, konstateras att det i föreskrifterna inte görs någon begränsning av befogenheten att avslå ansökningar om finansiering som uppfyller urvalskriterierna till att endast avse de fall där EFDO direkt eller indirekt får kännedom om omständigheter som tyder på att lånet inte kommer att återbetalas eller inte kommer att kunna återbetalas i vederbörlig ordning. I punkt VI.3 i föreskrifterna stadgas nämligen endast att EFDO i en sådan situation kan avslå en bidragsansökan utan att lämna någon motivering.

29 Såsom kommissionen med rätta har anfört har domstolen för övrigt funnit att kommissionen, av skäl som rör intresset av en konsekvent rättstillämpning, inte får tillåta ett statligt stöd efter ett förfarande enligt artikel 93 i EG-fördraget (nu artikel 88 EG), utan att kontrollera att mottagaren av stödet inte befinner sig i en situation som är oförenlig med artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget (nu artikel 82 EG) (se bland annat den ovannämnda domen i målet Matra mot kommissionen), punkt 42.

30 Enligt dessa regler rörande konsekvens får ett gemenskapsstöd inte beviljas ett gemensamt företag utan att dettas förenlighet med artikel 85 i fördraget först har undersökts.

31 Av vad som ovan anförts följer att talan inte kan vinna bifall på den första grunden.

Den andra grunden

32 Enligt klagandena har förstainstansrätten — genom att finna att UIP och dess dotterbolag inte kunde anses utgöra en sådan struktur som kan beviljas finansiering av EFDO, inte på grund av en eventuell ovisshet om deras förmåga att återbetala lånet utan eftersom deras rättsliga ställning vid denna tidpunkt var helt oviss på grund av att ett undantag var nödvändigt för att godkänna ett avtal som stred mot artikel 85.3 i fördraget — ersatt en motivering med en annan, vilket den inte har rätt att göra inom ramen för artikel 173 i fördraget.

33 Klagandena har även angett att det framgår av domstolens rättspraxis att artikel 190 i fördraget, genom vilken kommissionen åläggs att motivera sina beslut, inte bara har ett formellt syfte, utan även syftar till att ge samtliga parter möjlighet att försvara sina rättigheter och domstolen möjlighet att utöva sin prövningsrätt samt att ge såväl medlemsstaterna som berörda medborgare upplysning om på vilket sätt kommissionen tillämpat fördraget (domstolens dom av den 4 juli 1963 i mål 24/62, Tyskland mot kommissionen, REG 1963, s. 129, 143).

34 Möjligheterna för den som en rättsakt är riktad till att få klarhet i mot bakgrund av vilka omständigheter som kommissionen har tillämpat fördraget skulle emellertid sakna all betydelse och densammes rätt till försvar skulle äventyras, om en domstol skulle ha möjlighet att ändra dessa omständigheter.

35 Kommissionen anser för sin del att förstainstansrätten inte alls har ersatt en motivering med en annan utan endast har tolkat det omtvistade beslutet, och att den därmed inte på något sätt har åsidosatt artikel 173 i fördraget.

36 Vad gäller det påstådda åsidosättandet av artikel 190 i fördraget har kommissionen hävdat att klagandena, eftersom de hela tiden förkastat den tolkning som kommissionen gjort av det omtvistade beslutet, inte kan påstå att de har stött sig på en tolkning som senare visat sig vara felaktig.

37 I andra hand har kommissionen hävdat att det omtvistade beslutet, om domstolen skulle finna att förstainstansrätten gjort en felaktig rättstillämpning genom att ersätta motiveringen av det omtvistade beslutet med en egen motivering, skall fastställas på grundval av den tolkning av beslutet som kommissionen gjort under rättegången i förstainstansrätten.

38 Domstolen vill i detta sammanhang erinra om att domstolen och förstainstansrätten, inom ramen för den granskning av lagenligheten som avses i artikel 173 i fördraget, är behöriga att pröva talan rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av fördraget eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk. I artikel 174 i EG-fördraget (nu artikel 231 EG) föreskrivs att om talan är välgrundad, är den berörda rättsakten ogiltig. Domstolen och förstainstansrätten kan således inte i något fall ersätta den motivering som upphovsmannen till den överklagade rättsakten lämnat med en egen motivering.

39 I föreliggande fall har förstainstansrätten i punkt 105 i den överklagade domen funnit att "ansökningarna från UIP:s dotterbolag avseende distributionen av filmen 'Nostradamus'... kunde... avslås av det skälet att i och med att kommissionen inte hade beslutat om den skulle förnya det undantag som UIP hade beviljats med stöd av artikel 85.3 i fördraget, var bolagets och dess dotterbolags rättsliga ställning fortfarande oviss. Kommissionen och EFDO hade framför allt rätt att genom utövandet av sin befogenhet att företa skönsmässiga bedömningar anse att på grund av denna prekära situation kunde dessa bolag inte ses som sådana strukturer som borde stödjas — i synnerhet vid ett avslag på ansökan om förnyelse av undantaget — även om de hade erbjudit alla begärda säkerheter för återbetalning av de sökta lånen".

40 Det framgår emellertid av bland annat punkt 79 i den överklagade domen att kommissionen under rättegången i förstainstansrätten angett att "[d]et förhållandet att UIP var inblandat i ett förfarande om förnyelse av ett undantag med stöd av artikel 85.3 i fördraget var inget som i sig föranledde EFDO att avslå ansökningarna".

41 Enligt kommissionen avsåg hänvisningen till UIP:s ovissa ställning i Europa i det omtvistade beslutet nämligen dess förmåga eller oförmåga att återbetala lånen från EFDO. Det följer således av punkt 79 i den överklagade domen att kommissionen motiverat sin vägran att bevilja finansieringen på följande sätt: "... med hänsyn till att det endast var UIP:s dotterbolag, inte deras moderbolag, som skulle motta lånen från EFDO, rådde det en viss osäkerhet om huruvida dotterbolagen skulle kunna återbetala lånen om detta blev nödvändigt".

42 Även om förstainstansrätten i ett mål om ogiltigförklaring kan ha anledning att tolka motiveringen till den omtvistade rättsakten annorlunda än dennas upphovsman, eller till och med förkasta den motivering som formellt angetts av denne, kan den inte göra så då det inte finns någon som helst faktisk omständighet som motiverar detta.

43 I förevarande fall grundade förstainstansrätten, i punkt 101 i domen, sitt resonemang på ett citat från det omtvistade beslutet, enligt vilket "[d]en huvudsakliga anledningen till att ansökningarna avslogs [dock] var att kommissionen ännu inte hade 'beslutat om UIP:s framtida ställning i Europa [... och att det inte var] möjligt att fatta något annat beslut för att inte blanda sig i [förfarandet om undantag]'".

44 Det står emellertid klart att detta citat är felaktigt.

45 Enligt själva lydelsen av det omtvistade beslutet, så: "... the Committee of EFDO turned down the applications of UIP for the films Maniaci Sentimentali and Nostradamus as it has not yet been decided by the Commission of the European Union what UIP's status will be in Europe in the future. Since EFDO's loan contracts are based on a five year period of theatrical release for the supported films, no other decision could be made in order not to interfere with the legal proceedings instituted by UIP against the Commission of the European Union".

46 Det omtvistade beslutet innehåller således inte någon uttrycklig hänvisning till förfarandet om undantag, men däremot åberopas läget i de rättsliga förfaranden som UIP inlett mot kommissionen. Det framgår emellertid av handlingarna i målet att UIP och dess dotterbolag den 16 november 1994 väckte talan mot de omtvistade skrivelser genom vilka EFDO informerat dem om att den bordlagt beslutet angående deras ansökan avseende filmerna "Nostradamus" och "Maniaci Sentimentali".

47 Mot bakgrund härav framgår det att den risk för påverkan som det hänvisades till i det omtvistade beslutet inte avsåg förfarandet om undantag, utan den talan om ogiltigförklaring som var anhängig vid förstainstansrätten.

48 Det måste därför konstateras att innehållet i det omtvistade beslutet har förvanskats. Det är just denna förvanskning som gjort att förstainstansrätten kunnat avfärda kommissionens tolkning, genom vilken sambandet mellan UIP:s ovissa ställning och risken för att lämnade lån inte skulle kunna återbetalas underströks, trots att denna tolkning stämde överens med innehållet i punkt VI.3 i föreskrifterna, enligt vilken, vilket angetts i punkt 12 i den överklagade domen, ansökningar kan avslås utan (särskild) motivering om EFDO får kännedom om att lånet inte kommer att återbetalas eller inte kommer att kunna återbetalas i vederbörlig ordning.

49 Det följer av vad som ovan anförts att förstainstansrätten, genom att ersätta den motivering som lämnats till det omtvistade beslutet med en egen motivering, har gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning. Talan skall därför bifallas på den andra grunden och den överklagade domen skall därmed upphävas.

Återförvisning till förstainstansrätten

50 Enligt artikel 54 första stycket i EG-stadgan för domstolen skall domstolen, om överklagandet är välgrundat, upphäva förstainstansrättens avgörande. Domstolen kan då själv slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande, eller återförvisa målet till förstainstansrätten för avgörande. I förevarande mål kan det konstateras att domstolen inte har kännedom om några omständigheter som gör det möjligt att bedöma om det förelegat en risk för att ett eventuellt lån från EFDO för distributionen av filmen "Nostradamus" inte skulle kunna återbetalas. Eftersom målet således inte är färdigt för avgörande, skall det återförvisas till förstainstansrätten.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

1) Punkterna 2 och 3 i domslutet i förstainstansrättens dom av den 19 februari 1998 i de förenade målen T-369/94 och T-85/95, DIR International Film m.fl. mot kommissionen, upphävs.

2) Målet återförvisas till förstainstansrätten.

3) Beslut om rättegångskostnader kommer att meddelas senare.

Schintgen Hirsch Ragnemalm

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 27 januari 2000.

R. Grass
Justitiesekreterare

J.C. Moitinho de Almeida
Ordförande på sjätte avdelningen